

Η παρακάτω επιστολή που αφορά τα κειμήλια των Μελενικίων που εκλάπησαν από τους Βούλγαρους, στάλθηκε στον Πρωθυπουργό κ. Αντώνη Σαμαρά, στον Υπουργό Εξωτερικών κ. Ευάγγελο Βενιζέλο και στον Μακαριώτατο Αρχιεπίσκοπο Αθηνών και Πάσης Ελλάδος κ. Ιερώνυμο.

Σιδηρόκαστρο, 23 Φεβρουαρίου 2014

ΥΠΟΜΝΗΜΑ

Την Κυριακή 16/2/14 σε άρθρο του Σταύρου Τζίμα με τίτλο «Ανταλλαγή εθνικών θησαυρών μεταξύ της Ελλάδος και της Βουλγαρίας» που δημοσιεύτηκε στην εφημερίδα «Η Καθημερινή», ενημερωθήκαμε ότι η χώρα μας θα δώσει τα λείψανα του τσάρου Σαμουήλ και οι Βούλγαροι θα επιστρέψουν βυζαντινά χειρόγραφα και εικόνες που είχαν αρπάξει κατά τον Α΄ Παγκόσμιο Πόλεμο.

Το 2013 και ενώ η Θεσσαλονίκη, η Σέρρες και άλλες πόλεις της Μακεδονίας μας, γιόρτασαν τα 100 χρόνια ελεύθερης ιστορίας, η δικιά μας πόλη το βυζαντινό Μελένικο βρίσκεται σε βουλγάρικα χέρια όπως αποφάσισαν οι μεγάλες δυνάμεις στο Βουκουρέστι το 1913. Οι προγονοί μας περήφανα δέχθηκαν την απόφαση και βίωσαν τον ξεριζωμό εγκαταλείποντας τα αρχοντικά τους και τα πλούσια αμπέλια τους, με το φημισμένο κόκκινο κρασί στις τρυπητές, παίρνοντας μαζί τους θρησκευτικά κειμήλια όπως χειροποίητες αγιογραφίες, ευαγγέλια και σταυρούς. Τα παραπάνω κειμήλια εκλάπησαν από τους Βουλγάρους κατά τη διάρκεια της τριπλής κατοχής τα έτη 1913, 1916-18, 1941-44, όπως παρουσιάζουν τα στοιχεία που ακολουθούν.

Ο παρακάτω κατάλογος συντάχθηκε τον Μάρτιο του 1919 από τον φαρμακοποιό κ. Αναστάσιο Ιωαννίδη και την αυθεντικότητα των στοιχείων επιβεβαίωσε ο Μητροπολίτης Μελενίκου και Σιδηροκάστρου Παρθένιος σε κατάθεσή τους σε Διεθνή Επιτροπή Έρευνας, η οποία συστάθηκε για να ερευνήσει τα ανήκουστα εγκλήματα που διέπραξαν τα στρατεύματα βουλγάρικης κατοχής και να παραπέμψει τους εγκληματίες σε Διεθνές Δικαστήριο. Τα πρακτικά εξέτασης των μαρτύρων επιμελήθηκε ο Νικόλαος Ρουδομέτωφ στο βιβλίο που εξέδωσε το Ιστορικό & Λογοτεχνικό Αρχείο Καβάλας με τίτλο «Τετράδια Βουλγάρικης Κατοχής» το 2008. Οι καταθέσεις των παραπάνω Μελενικιωτών βρίσκονται στις σελίδες 384,385,386 και 398 στον 1ο τόμο του προαναφερθέντος βιβλίου.

ΠΙΝΑΚΑΣ ΤΩΝ ΚΛΕΜΜΕΝΩΝ ΚΕΙΜΗΛΙΩΝ ΑΠΟ

ΤΙΣ ΕΚΚΛΗΣΙΕΣ ΤΟΥ ΜΕΛΕΝΙΚΟΥ

Κιβώτιο 1ο

Πλήθος από χρυσοκέντητα άμφια μεγάλης αρχαιολογικής αξίας, ένας σταυρός μεγάλης αξίας και διάφορα λατρευτικά αντικείμενα όπως ιερά βιβλία, σκεύη, καλύμματα Αγίας Τράπεζας και σταυροί.

Κιβώτιο 2ο

*11 Ευαγγέλια καλυμμένα με ασήμι,
1 κάλυμμα Ευαγγελίου από ασήμι,
1 χρυσό βάζο,
1 Ευαγγέλιο και άλλα ιερά αντικείμενα και άμφια,
1 εικόνα του Αγίου Στεφάνου (1823) καλυμμένη με ασήμι,
1 εικόνα του Αγίου Γεωργίου (1826) καλυμμένη με ασήμι,
1 εικόνα του Αγίου Νικολάου καλυμμένη με ασήμι,
1 εικόνα των Αγίων Αναργύρων (1890) καλυμμένη με ασήμι,
1 σταυρός στολισμένος με πολύτιμες πέτρες,
1 επάργυρο θυμιατήρι χρονολογίας 1732,
1 σταυρός μεγάλης αξίας,
1 νιπτήρας από ασήμι μεγάλης αρχαιολογικής αξίας και
1 μαλαματένιο ποτήρι και διάφορα άλλα λατρευτικά αντικείμενα.*

Κιβώτιο 3ο

*2 Ευαγγέλια υπενδεδυμένα με ασήμι,
6 άγιες εικόνες επαργυρωμένες,
6 επάργυρα αγγεία, ιερά άμφια και πλήθος από λατρευτικά αντικείμενα.*

Κιβώτιο 4ο

*39 επάργυρες κορώνες,
91 αναθήματα (τάματα) από ασήμι και μια λεκάνη,
3 ζευγάρια ζώνες,
1 επάργυρο Άγιο βάζο,
3 απλά Άγια βάζα,
1 πολυέλαιος
5 δίσκοι και πλήθος από λατρευτικά αντικείμενα, συνολικού βάρους 53 οκάδων.*

Κιβώτιο 5ο

100 διάφορα λατρευτικά αντικείμενα.

Κιβώτιο 6ο

62 διάφορα λατρευτικά αντικείμενα.

Κιβώτιο 7ο

1 μικρός ασημένιος σταυρός,
6 αρτοφόρια κεντημένα με ασήμι μιας σημαντικής τέχνης,
1 σταυρός κεντημένος μεγάλης τέχνης,
1 ασημένιος δίσκος,
1 επίχρυση εικόνα της Παναγίας του έτους 1838,
1 ασημένιο Ευαγγέλιο,
2 χρυσές κορώνες,
1 αρτοφόριο,
1 επάργυρος πολυέλαιος.
Επίσης εκτός από τα κιβώτια αρπάχτηκαν:

1 σάκος με 50 επάργυρα θυμιατήρια συνολικού βάρους 19 ½ οκάδων,
1 σάκος με 33 επάργυρα φωτιστικά, 11 αρτοφόρια κεντημένα με ασήμι και 6 ασημένιους σταυρούς συνολικού βάρους 16 ½ οκάδων,
1 κιβώτιο με 33 χάλκινους δίσκους,
2 μεγάλες χάλκινες κολυμπήθρες,
3 χάλκινα σκεύη,
3 μεγάλοι χάλκινοι δίσκοι,
4 μεγάλες χάλκινες καμπάνες βάρους 800 οκάδων,
2 μικροί φανοστάτες,
1 επίχρυση εικόνα της Παναγίας σπουδαίας τέχνης και ύψους μεγαλύτερου του 1 μέτρου,
1 επάργυρη εικόνα του Αγίου Βασιλείου ύψους 1 μέτρου,
1 επάργυρη εικόνα των Αγίων Ταξιαρχών,
14 μεγάλες επάργυρες εικόνες που στόλιζαν τον ξενώνα της Μητρόπολης του Μελενίκου,
39 αρχαίες εικόνες διαφόρων μεγεθών,
130 μικρές εικόνες διαφόρων Αγίων,
Όλα τα βιβλία της μεγάλης αξίας βιβλιοθήκης που περιελάμβανε 4000 τόμους.
Όλα τα παραπάνω ήταν ιδιοκτησία της Μητροπόλεως Μελενίκου, όπως επίσης και της έδρας της Αρχιεπισκοπής και προέρχονταν από 40 εκκλησίες της περιοχής του Μελενίκου. Ήταν όλα εξαιρετικής τέχνης κειμήλια και μεγάλης αρχαιολογικής αξίας σύμφωνα με τη γνώμη διαφόρων αρχαιολόγων. Ο κ. Αναστάσιος Ιωαννίδης καταθέτει «..Στα 1913 εν όψει της διατήρησης στην πατρίδα μας του θρησκευτικού θησαυρού των εκκλησιών μας, μεταφέραμε στο Σιδηρόκαστρο ολόκληρη σειρά αντικειμένων μιας μεγάλης και ανεκτίμητης αξίας ... και τα εναποθέσαμε σε ένα ακίνητο του Σιδηροκάστρου που νοικιάσαμε για το σκοπό αυτό. Ο Δημήτριος Χατζηκούτρας που κρατούσε τα κλειδιά του ακινήτου με τα ιερά σεβάσματά μας, συνελήφθη από τους Βουλγάρους και εξαφανίστηκε δύο μέρες αργότερα, αφού οι Βούλγαροι του πήραν τα κλειδιά. Κατά το μήνα Αύγουστο του 1917 ο Γενικός Διοικητής Σιδηροκάστρου, λοχαγός του 14ου Συντάγματος Πεζικού George Siskoff, διέταξε τη μεταφορά του θησαυρού, εκτελώντας όπως είπε μια διαταγή του

στρατηγού Rouseff, διοικητού της 7ης Μεραρχίας. Η μεταφορά έγινε μέρα μεσημέρι..»

Στο βιβλίο των Γεωργίου Φουρτούνα και Ευδοκίας Καλαφατοπούλου-Φουρτούνα «Οι Μελενικιώτες στο Σιδηρόκαστρο 1913-2011» που εκδόθηκε το 2011 (σελίδες 34-35) διαβάζουμε. «Οι Βούλγαροι υποχρεωμένοι από το άρθρο 126 της Συνθήκης του Νεϊγύ του 1919, επέστρεψαν στην Ελλάδα μικρή ποσότητα των ιερών αμφίων, σκευών και χειρογράφων, που έκλεψαν το διάστημα 1916-1918 από τα μοναστήρια Τιμίου Προδρόμου Σερρών, τη Σταυροπηγιακή Μονή Αχειροποίητου Παγγαίου και από το Σιδηρόκαστρο όπου φυλασσόταν θρησκευτικά αντικείμενα 40 εκκλησιών του Μελενίκου. Τα επιστραφέντα του Μελενικιώτικου θρησκευτικού θησαυρού ήταν:

2 χειρόγραφα Ευαγγέλια σε περγαμηνή,
1 χειρόγραφο Ευαγγέλιο σε χαρτί,
2 έντυπα Ευαγγέλια. Το ένα με ασημένιο κάλυμμα, το άλλο ξύλινο επενδεδυμένο με ύφασμα.
2 επιγονάτια,
2 σταυροί, εκ των οποίων ο ένας έχει στη βάση την επιγραφή «τη εν Μελενίκω Μητροπόλει, Μανασσής Ηλιάδης, 1880»,
1 Αρχιερατικό σάκκο, που ανήκε στο Μητροπολίτη Μελενίκου Ιωαννίκιο (1745-53). Εξαιρετο δείγμα κεντητικής του 18ου αιώνα,
1 Αρχιερατική μήτρα,
1 Αρχιερατική ράβδος, που ανήκε στο Μητροπολίτη Μελενίκου Λεόντιο.»
Όπως είναι φανερό οι Βούλγαροι επέστρεψαν στην Ελλάδα ένα μικρό κλάσμα αυτών που απαλλοτρίωσαν τότε, ισχυριζόμενοι ψευδώς όπως αποκαλύφθηκε το 1990 ότι δεν διαθέτουν άλλα.

Διαβάζουμε στην εφημερίδα Παρατηρητής την Τετάρτη 19/2/14, στο άρθρο «Η διεκδίκηση των Ελληνικών χειρογράφων από τη Βουλγαρία σε νέα καμπή» του Βασίλη Γιαννογλούδη Αντιπροέδρου της Ε.Μ.Ε.Ι.Σ.: «Ανεπίσημα το Ελληνικό Υπουργείο Εξωτερικών με τη συνδρομή επιστημόνων αναζητούσε το χώρο αποθήκευσης των χειρογράφων αξιοποιώντας πληροφορίες που υποδείκνυαν ως τέτοιο χώρο τα υπόγεια της Βουλγάρικης Ακαδημίας Επιστημών στη Σόφια. Μάλιστα ο κ. Κατσαρός ανακάλυψε στο Κέντρο ότι υπήρχε ένας χειρόγραφος περιγραφικός κατάλογος χειρογράφων, γραμμένος από τον VI. Sis, τον άνθρωπο που σχεδίασε, οργάνωσε και εκτέλεσε την επιχείρηση μεταφοράς των ελληνικών χειρογράφων στη Σόφια. Με βάση αυτόν τον κατάλογο και με την άοκνη προσπάθεια που κατέβαλε, μπόρεσε να ταυτοποιήσει από την μίξη των κλεμμένων χειρογράφων και των νέων κωδικών που έλαβαν από το Κέντρο, ποιοι κωδικοί ανήκουν σε ποιο Ελληνικό μοναστήρι».

Μετά τη δημοσίευση του βιβλίου του καθηγητή του ΑΠΘ κ. Κατσαρού Βασίλη «Τα χειρόγραφα των Μονών Τιμίου Προδρόμου Σερρών και Παναγίας Αχειροποίητου

του Παγγαίου» το 1995 υπάρχει πλέον επαρκής επιστημονική τεκμηρίωση ότι η Βουλγάρικη πλευρά επί πολλές δεκαετίες αποκρύπτει την αλήθεια της κατοχής των χειρογράφων-κειμηλίων, παραπλανώντας την Ελληνική πλευρά και φανερώνοντας την πρόθεση της να οικειοποιηθεί τους Ελληνικούς θησαυρούς.

Η Ιστορική και Λαογραφική Εταιρία Σερρών και Μελενίκου με υπόμνημα που απέστειλε στον κ. Πέτρο Μολυβιάτη, Υπουργό Εξωτερικών στις 18/1/06, καλούσε την Ελληνική Κυβέρνηση «να απαιτήσει από την Βουλγαρία να μας αποδώσει χωρίς άλλη καθυστέρηση όλα τα υπόλοιπα κειμήλια, θησαυρούς της ιστορίας μας και του πολιτισμού μας».

Το Νοέμβριο του 2006 ακολούθησε ο σεβασμιότατος Μητροπολίτης Σιδηροκάστρου κ. Μακάριος ο οποίος έκανε έκκληση με επιστολή του προς την τότε Υπουργό Εξωτερικών κ. Ντόρα Μπακογιάννη «ζητώντας να επιστραφούν τα ιερά κειμήλια που είχαν αρπαγεί από τις τότε δυνάμεις βουλγαρικής κατοχής...», όπως αναφέρει στην εφημερίδα Σερραϊκό Θάρος σε άρθρο του ο κ. Αραμπατζής Δημήτριος στις 22/11/06.

Γνωρίζουμε πολύ καλά, ότι οι Βούλγαροι θέλουν διακαώς τα οστά του γενάρχη τους, τσάρου Σαμουήλ, για να γιορτάσουν τα χίλια χρόνια από το θάνατο του πατριάρχη τους. Ο τσάρος Σαμουήλ πέθανε από καρδιακή προσβολή το 1014 και τα λείψανα του θάφτηκαν σε σαρκοφάγο. Τα οστά αυτά ανακάλυψε το 1969 ο καθηγητής του ΑΠΘ κ. Μουτσόπουλος Νικόλαος σε ανασκαφή στην Πρέσπα δίπλα στα οστά του Αγ. Αχιλλείου.

Αν η ελληνική πλευρά δηλώνει ετοιμότητα να προσφέρει τα λείψανα που ξέθαψε ο κ. Μουτσόπουλος από ελληνικό έδαφος στους Βούλγαρους γιατί είναι μείζονος σημασίας για αυτούς και γιατί πιέζουν προς αυτή την κατεύθυνση την τελευταία δεκαετία, τότε η βουλγάρικη πλευρά θα έπρεπε πρωτίστως να επιστρέψει όλους τους κλεμμένους θησαυρούς που σύλησε από το ελληνικό έδαφος, πάγιο αίτημα της Ελλάδος εδώ και 100 χρόνια και να τηρήσει τις συνθήκες του 1919 καθώς και τη σύμβαση του 1964.

Έχουμε εμπιστοσύνη στις Διπλωματικές Αρχές που χειρίζονται τις διαπραγματεύσεις και πιστεύουμε ότι η Ελλάδα έχει το πλεονέκτημα για να επιστρέψουν όχι μόνο τα κειμήλια των Μονών του Τιμίου Προδρόμου Δράμας και Παναγίας Αχειροποίητου Παγγαίου, αλλά και τα κειμήλια από τις 40 εκκλησίες του Μελενίκου που εκλάπησαν από το Σιδηρόκαστρο, που αναλύσαμε προηγουμένως.

Ζητούμε εις μνήμη όλων όσων θυσιάστηκαν για να κρατήσουν το Μελένικο ένα περήφανο προμαχώνα του Ελληνισμού και της ορθοδοξίας, από την εποχή του Βυζαντίου που ιδρύθηκε μέχρι και την παράδοση του στους Βούλγαρους το 1913, να δοθεί πολιτική-διπλωματική λύση στο θέμα της επιστροφής των κειμηλίων των

προγόνων μας που αποδεδειγμένα έκλεψαν οι Βούλγαροι από τους Μελενίκιους στην Ελλάδα και από τα οποία δεν επέστρεψαν παρά ελάχιστα πίσω. Τα ιερά κειμήλια είναι η παρακαταθήκη των προγόνων μας, είναι η ζωντανή μας μνήμη και η κιβωτός των μελλοντικών γενεών. Εμείς δεν απεμπολούμε την ιστορική μας ταυτότητα και προσπαθούμε να την διαφυλάξουμε ως κόρη οφθαλμού, για αυτό σας παρακαλούμε μην μας τη στερήσετε.

Για το Διοικητικό Συμβούλιο του
Συνδέσμου Ευελπίδων Μελενίκου.

Ο Πρόεδρος

Ραδόβαλης Ηλίας

Ο Γενικός Γραμματέας

Σιώης Γεώργιος

ROMFEA.GR

ΟΛΗ Η ΟΡΘΟΔΟΞΙΑ
ΜΕ ΕΝΑ ΚΛΙΚ

